

Data publikacji: 26.03-1.04.2020r.

Roślina: (Zboża)

Stan uprawy dla miejscowości: Niedźwiedź

Ciepła jesień i sprzyjała rozwojowi roślin nawet tych, które były posiane w późniejszym terminie. W uprawach wcześniej posianych na których nie zastosowano ochrony grzybowej widać oznaki chorób grzybowych. Pszenica ozima zwłaszcza z wrześnieowych terminów siewu, kończy już krzewienie, prostuje wyraźnie źdźbła i wkrótce wejdzie w fazę BBCH 31. W ubiegłym tygodniu wystąpiły wahania temperatury od $-6,6^{\circ}\text{C}$ do $15,6^{\circ}\text{C}$. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 27% do 97% opad deszczu max 1,3 mm, prędkość wiatru do 0 do 12,4 m/s.

Zagrożenia:

Czas zaplanować zabieg regulacji wzrostu. W uprawach, na które na jesień nie były przyskane na chwasty widać intensywny rozwój chwastów.

Ze względu na utrzymującą się wysoką temperaturę oraz dość dużą wilgotność w uprawie pszenicy może pojawić się zagrożenie wystąpienia septoriozy paskowanej liści pszenicy oraz rdzy brunatnej pszenicy ozimej. Pierwsze objawy septoriozy na roślinach występują w fazie krzewienia, na liściach w różnych ich częściach. Początkowo mają postać okrągłych plam z nieco jaśniejszym środkiem oraz licznymi czarnymi punktami (piknidiami grzyba). Najsilniejszemu porażeniu ulegają liście starsze, prowadząc do ich przedwczesnego zamierania. Stopniowo choroba opanowuje liście rosnące coraz wyżej. Na starszych roślinach plamy mają często kształt nieregularnych prostokątów z nekrozami obejmującymi znaczną jej część ponieważ plamy łączą się ze sobą. Rdzę brunatną pszenicy można obserwować we wszystkich fazach rozwojowych roślin. Zbyt gęsty siew, łagodna jesień i zima sprzyjają zakażeniu roślin. Optymalnymi warunkami do rozwoju choroby jest temperatura $15-18^{\circ}\text{C}$ oraz minimum 5 godzin nasłonecznienia. Rdza do rozwoju nie potrzebuje opadów deszczu – wystarczy jej rosa.

Zalecenia:

Przy planowaniu regulacji łanu, jak i oprysku na chwasty potrzebne jest precyzyjne śledzenie sytuacji pogodowej. W przypadku prognozowanego silnego ochłodzenia i przymrozku zalecamy, by zrezygnować z zabiegu jakimkolwiek regulatorem, ponieważ staje się on niebezpieczny dla zbóż i może spowodować odczuwalną obniżkę plonu.

Źródłem infekcji chorób są resztki poźniwne, samosiewy i oziminy, na których grzyb zimuje w postaci piknidiów i grzybni z owocnikami workowymi tworzonymi na obumarłych liściach. Pierwszych zakażeń grzyb dokonuje już jesienią. Z metod niechemicznych septoriozę paskowaną liści skutecznie ograniczają: odpowiedni płodozmian, staranne przyoranie resztek poźniwnych, niszczenie samosiewów, optymalne nawożenie azotowe, rozrzedzony siew, używanie kwalifikowanego i zaprawionego materiału siewnego, wybieranie odmian wcześniej dojrzewających i tych o większej odporności na septoriozę paskowaną liści. Zabiegi chemiczne w integrowanej ochronie roślin są oczywiście ostatecznością. Opryskiwanie przy użyciu fungicydów w okresie od stwierdzenia objawów należy wykonać z uwzględnieniem progów szkodliwości.

Termin wykonania zabiegu musi uwzględniać karencję środka, a decyzję trzeba oprzeć na określonych przez IOR–PIB progach szkodliwości:

Rozwojowi rdzy brunatnej zbóż i jej nasileniu sprzyja gęsty siew zbóż, łagodna jesień i zima. Oczywiście muszą być spełnione warunki termiczne i wilgotnościowe.

Rdzę brunatną pszenicy w pszenicy należy zwalczać:

- W fazie krzewienia, gdy obserwuje się epifitozę na roślinach; najczęściej, gdy na 10–15% roślin obserwuje się pierwsze objawy rdzy (faza rozwojowa w skali BBCH 21–29). W razie potrzeby następny zabieg wykonać należy po upływie około 15 dni.
- W fazie strzelania roślin w źdźbło (faza rozwojowa w skali BBCH 30–39), jeżeli co najmniej 10% źdźbeł wykazuje objawy nowej infekcji.
- W fazie kłoszenia roślin (faza rozwojowa w skali BBCH 51–59), jeżeli objawy nowej infekcji występują już na liściu podflagowym lub flagowym.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.

Data publikacji: 26.03-1.04.2020r.

Roślina: (Rzepak ozimy)

Stan uprawy dla miejscowości: Niedźwiedź

Uprawy rzepaku są nie równomierne ze względu na zróżnicowany termin siewu, (brak opadów w terminie siewu) rośliny są w fazie 30-36 (w skali BBCH). W ubiegłym tygodniu wystąpiły wahania temperatury od $-6,6^{\circ}\text{C}$ do $15,6^{\circ}\text{C}$. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 27% do 97% opad deszczu max 1,3 mm, prędkość wiatru do 0 do 12,4 m/s.

Zagrożenia:

Sprawdzić plantację po przymrozkach. Jak się ociepli i rzepaki zaczną intensywnie rosnać to może dojść do pęknięcia łodyg, i w tych miejscach mogą się mnożyć choroby grzybowe.

Wiele plantacji rzepaku było porażonych już jesienią przez sprawcę kiły kapusty *Plasmodiophora brassicae*. Na obserwowanych plantacjach do 80% roślin miało objawy choroby. Rośliny porażone kiłą kapusty są mniejsze i wolno rosną, często na polu występują placowo w postaci żółknących, następnie czerwieniejących, a w końcu więdnących roślin; na korzeniach, niekiedy również na szyjce korzeniowej, tworzą się początkowo jasne i twarde, a następnie brunatniejące i rozpadające się różnego kształtu, pojedyncze lub liczne narośla, rośliny są zahamowane we wzroście, przedwcześnie kwitną i dojrzewają; w przypadku silnego porażenia obumierają. Spadek temperatury może spowodować, że osłabione przez kiłę kapusty rośliny będą najprawdopodobniej wymarzać. Przez utrzymujące się dodatnie temperatury, i długi okres wegetacji rośliny wykazują braki składników pokarmowych.

Zalecenia:

Ocenić stan uprawy po przymrozkach, w szczególności pod kątem chorób grzybowych.

Bardzo ważną rolę w zwalczaniu kiły kapusty odgrywa wysiewanie nasion wolnych od zarodników patogenu. Można to osiągnąć przez stosowanie kilkuletnich przerw w uprawie roślin kapustowatych na tym samym polu oraz przez zwalczanie chwastów, na których patogen ten także może się rozwijać.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata

